

Sygnatura akt I C (...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 27-03-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Nawrocki

Protokolant: st.sekr.sąd.Dorota Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 13-03-2014 r. w Koninie

sprawy z powództwa **A. O. (1)**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. O. (1) kwotę 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16.05.2013 r. do dnia zapłaty.
2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. Znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.
4. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Koninie kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Andrzej Nawrocki

Sygn. akt I C(...)

UZASADNIENIE

Powód A. O. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A w W. kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.05.2013 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc, jak również wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7200 zł, wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa wysokości 17 zł, ewentualnie zasądzenia kosztów według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie. W uzasadnieniu pozwu powód wywodził, że w dniu 11 lipca 2003 r. w L. na ul. (...) kierujący samochodem osobowym marki S. (...) o nr rej. (...) B. Z. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc w terenie zabudowanym z nadmierną prędkością 109 km/h podczas manewru wyprzedzania potracił kierującą rowerem K. O. (1), która na skutek odniesionych obrażeń ciała poniosła śmierć na miejscu. Powód podał, także że sprawca zdarzenia został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w(...) z dnia 19 marca 2004 r., sygn. akt II K (...) na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, a pojazd sprawcy wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w towarzystwie ubezpieczeniowym pozwanego. Powód zgłosił swoje roszczenie wobec pozwanego dotyczące przyznania zadośćuczynienia w kwocie 90.000 złotych, jednakże strona pozwana odmówiła jego wypłacenia. Powód wskazał również, że łączyła go ze zmarłą matką niezwykle silna więź i zapamiętał ją jako dobrą i kochającą osobę, na której

pomoc i wsparcie zawsze mógł liczyć, a także zaznaczył, że do dnia śmierci matki mieszkał z nią razem w jednym gospodarstwie domowym (k.2-7).

Pozwany (...) S.A w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom pozwu wyraźnie przez siebie nie przyznanym. Pozwany potwierdził zaistnienie szkody, wynikającej z wypadku drogowego, w którym śmierć poniosła K. O. (1) oraz to, że sprawca wypadku podlegał ochronie ubezpieczeniowej u pozwanego. Pozwany wskazał, iż kwestionuje powództwo co do zasady i wysokości, zaprzeczając by podstawę prawną żądania mógł stanowić art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. Pozwany wskazał także, że przed 2008 r. nie było możliwości przyznania osobom bliskim zmarłego zadośćuczynienia za ich własną krzywdę, natomiast art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 k może stanowić podstawę do żądania zadośćuczynienia jedynie dla osoby, której dobro osobiste zostało naruszone czynem niedozwolonym, gdy czyn ten godził bezpośrednio w to dobro. Pozwany zakwestionował również żądanie pozwu co do wysokości, gdyż stan faktyczny sprawy nie uzasadnia żądania zadośćuczynienia w tak znacznych rozmiarach. Ponadto pozwany wskazał, że w przypadku ewentualnego uwzględnienia powództwa odsetki ustawowe powinny być zasądzone od dnia wyrokowania (k.24-27).

Sąd ustalił, co następuje :

Samochód marki S. (...) o nr rej. (...) stanowi własność J. C. zam. B., ul. (...), który miał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych – polisa nr (...) (bezsporne). W dniu 11 lipca 2003 r. powyższym samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) kierował – jako samochodem służbowym - B. Z. (bezsporne).

W dniu 11.07.2003 r. matka powoda K. O. (1) w miejscowości L. kierowała rowerem, przy czym w tym samym kierunku z prędkością 109 km/h poruszał się kierujący samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) B. Z., który podczas wykonywania manewru wyprzedzania, potrącił K. O. (1). Na skutek odniesionych obrażeń ciała K. O. (1) poniosła śmierć na miejscu (bezsporne).

Sąd Rejonowy w (...) prawomocnym wyrokiem z dnia 19.03.2004 r. sygn. akt II K (...) skazał B. Z. za to, że w dniu 11.07.2003 r. w L. na ul. (...) kierując samochodem marki S. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc w terenie zabudowanym z nadmierną prędkością 109 km/h podczas manewru wyprzedzania potrącił kierującą rowerem K. O. (1), która na skutek odniesionych obrażeń ciała poniosła śmierć na miejscu tj. za przestępstwo z art. 177 § 2 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 30 złotych każda stawka (dowód : k. 90-91 akt Sądu Rejonowego w(...)) sygn. akt II K (...).

K. O. (1) w chwili wypadku miała 54 lata, była osobą zdrową, w pełni sprawną i zajmowała się prowadzeniem domu tj. praniem, sprzątaniami, gotowaniem. K. O. mieszkała razem z powodem A. O. (1) oraz 73-letnim mężem. Była matką jeszcze trojga dzieci. W momencie śmierci matki, powód A. O. (1) miał 24 lata i pracował w S. w prywatnym zakładzie stolarskim jako stolarz – monter mebli. Powód jest najmłodszym dzieckiem i wspólnie z matką oraz ojcem prowadził gospodarstwo domowe, dzielił się z matką uzyskiwanym wynagrodzeniem. Powód o śmierci matki dowiedział się będąc w pracy i przeżył szok, nie potrafił wrócić do domu i przyjechał po niego kolega. Powód był na miejscu zdarzenia, kiedy ciało jego matki jeszcze tam było. (dowód : zeznania powoda A. O. (1) – k.84-85).

Od tego czasu powód miał problemy z zaśnięciem i stał się nerwowy, aby się uspokoić zażywał zioła - melisę. Bezpośrednio po wypadku powód przebywał na tygodniowym urlopie, a następnie wrócił do pracy, jednak ciężko było mu skupić się na wykonywanych czynnościach. Powód nie korzystał z pomocy lekarskiej, w tym z porad psychologa i psychiatry, a o swoim stanie zdrowia powód nie wspominał również lekarzowi rodzinnemu (dowód : zeznania powoda A. O. (1) – k.84-85).

Po śmierci matki powód nadal zamieszkiwał wspólnie z ojcem, jednakże od śmierci matki powód przejął jej dotychczasową rolę w prowadzeniu domu. Nadto z uwagi na konieczności sprawowania opieki nad ojcem powód

zwolnił się w 2013 r. z pracy i od tego czasu powód otrzymuje z tego tytułu świadczenie opiekuńcze w wysokości 520 złotych (dowód : k.14, zeznania powoda A. O. (1) – k.84-85).

W 2006 r. powód poznał obecną żonę i od tego czasu przestał zażywać zioła na uspokojenie. Następnie w 2008 r. powód A. O. (1) zawarł związek małżeński i po ślubie małżonkowie zamieszkali u powoda .W trakcie tego związku małżeńskiego powodowi urodziła się córka, która obecnie ma 2 lata. Powód A. O. (1) odwiedza 2-3 razy w tygodniu grób matki, pokazuje córce miejsce w którym zginęła jej babcia i opowiada o niej. Powód w dniu ślubu, był na cmentarzu, gdyż pragnął, aby chociaż w ten sposób być z matką, w tym szczególnym dla niego dniu (dowód : zeznania powoda A. O. (1) – k.84-85).

W związku ze śmiercią matki u powoda A. O. (1) wystąpiły cierpienia psychiczne w postaci ostrej reakcji na stres, a następnie reakcji żałoby, silnego poczucia straty, a także subiektywny stres w odpowiedzi na zmiany w wewnętrznym przystosowaniu się. Występująca reakcja żałoby miała swoje intensywne nasilenie w ciągu roku, po czym zaczęła ustępować. Wskutek śmierci matki K. O. (1) powód A. O. (1) nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w sferze psychicznej (dowód : opinia biegłego psychologa M. W. – k.99-101, 117).

Powód A. O. (1), pismem z dnia 10.05.2013 r. skierowanym do pozwanego, zwrócił się o wypłatę kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią K. O. (1). Pozwany, pismem z dnia 15.05.2013 r. poinformował powoda A. O. (1) o braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 23 kc oraz art. 24 kc (dowód : akta szkody pozwanego nr (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie : zeznań powoda A. O. (1) (k.84-85), opinii biegłego sądowego psychologa M. W. (k.99-101, 117) oraz dokumentów : kserokopii świadectwa pracy (k.14), akt Sądu Rejonowego w (...) sygn. akt II K(...), akt szkodowych pozwanego nr (...).

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda A. O. (1), gdyż były one spójne, logiczne oraz znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Wartość dowodowa dokumentów zgromadzonych w sprawie nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego psychologa M. W. jest jasna i logiczna, a wnioski należyte i wyczerpująco uzasadnione.

Sąd zważył, co następuje :

Powód A. O. (1) roszczenie swoje wywodzi z obowiązującego w dniu wypadku art. 882 k.c, zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie natomiast z obowiązującym w dniu wypadku § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.03.2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest m.in. uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2012 r., sygn. III CZP 67/12 OSNC 2013/4/45).

Natomiast z art. 448 kc wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Należy przy tym zauważyć, iż przedstawione w art. 23 kc wyliczenie dóbr osobistych ma charakter przykładowy i spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.12.2007 r., sygn. akt I ACa 1137/07, POSAG 2008/1/50; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.01.2010 r. sygn. akt IV CSK 307/09 OSNC – ZD 2010/3/91; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010 r., sygn. III CZP 76/10 Lex nr 604152; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.05.2011 r.,

sygn. I CSK 621/10, Lex nr 848128; uchwałę Sądu Najwyższego z 13.07.2011 r., sygn. III CZP 32/11 OSNC 2012/1/10; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2012 r., sygn. III CZP 67/12 OSNC 2013/4/45; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20.12.2012 r., sygn. III CZP 93/12 OSNC 2013/7-8/84).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – a zwłaszcza prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w (...)z dnia 19.03.2004 r. sygn. akt II K (...) w sposób bezsporny wynika, że w dniu 11.07.2003 r. w L. na ul. (...) kierując samochodem marki S. (...) nr rej. (...) B. Z. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc w terenie zabudowanym z nadmierną prędkością 109 km/h podczas manewru wyprzedzania potrącił kierującą rowerem K. O. (1), która na skutek odniesionych obrażeń ciała poniosła śmierć na miejscu – tj. popełnił przestępstwo z art. 177 § 2 kk. Oznacza to, że skoro winę za spowodowanie tego wypadku ponosi B. Z., to pozwany zgodnie z – obowiązującym w dniu wypadku art. 822 kc oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.03.2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) i art. 448 kc jest – co do zasady – zobowiązany do wypłaty powodowi stosownego zadośćuczynienia.

Powód A. O. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A w W. kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.05.2013 r. do dnia zapłaty.

Z art. 448 kc wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Oznacza to, iż zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i od oceny Sądu, opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy, zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie.

Należy przy tym zauważyć, że podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym należy uwzględnić wszystkie aspekty tej krzywdy. Wobec tego zadośćuczynienie pieniężne, nie będące odszkodowaniem, powinno mieć odczuwalną dla powoda wartość majątkową i wysokość zadośćuczynienia nie może mieć charakteru symbolicznego. Przy określaniu wysokości tego świadczenia trzeba mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, w tym rozmiar krzywdy oraz indywidualne cechy pokrzywdzonego i jego zdolności powrotu do równowagi psychicznej po upływie określonego czasu, a także brać pod uwagę uzupełniająco wysokość stopy życiowej społeczeństwa.

Powód A. O. (1) w chwili zaistnienia przedmiotowego wypadku miał 24 lata i pracował w prywatnym zakładzie stolarskim jako stolarz. O wypadku i śmierci matki dowiedział się będąc wówczas w pracy i na skutek tej wiadomości doznał szoku, nie potrafił o własnych siłach wrócić do domu, musiał przyjechać po niego kolega. Powód był na miejscu zdarzenia, kiedy ciało jego matki jeszcze tam było. Wkrótce po śmierci matki powód miał problemy z zaśnięciem, stał się nerwowy i aby się uspokoić zażywał zioła, melisę. Bezpośrednio po wypadku powód przebywał na tygodniowym urlopie, a następnie wrócił do pracy, jednak ciężko było mu skupić się na wykonywanych czynnościach. W związku ze śmiercią matki u powoda A. O. (1) wystąpiły cierpienia psychiczne w postaci ostrej reakcji na stres, a następnie reakcji żałoby, silnego poczucia straty, a także subiektywny stres w odpowiedzi na zmiany w wewnętrznym przystosowaniu się. Występująca reakcja żałoby miała swoje intensywne nasilenie w ciągu roku, po czym zaczęła ustępować. Powód A. O. (1) nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w sferze psychicznej, nie korzystał z pomocy lekarskiej, z porad psychologa i psychiatry, a o swoim stanie zdrowia powód nie wspominał również lekarzowi rodzinnemu. Powód A. O. (1) w 2006 r. poznał obecną żonę, wówczas zrezygnował z zażywania na uspokojenie ziół, a w 2008 r. zawarł związek małżeński, przy czym obecnie jest ojcem córki w wieku 2 lat. W dalszym ciągu wspomina matkę, odwiedza 2-3 razy jej grób, opowiada o babci swojej córce i jest ona wspominana w trakcie uroczystości rodzinnych. Z uwagi na fakt, iż zmarła matka zajmowała się prowadzeniem domu oraz opiekowała się mężem - ojcem powoda, na skutek jej śmierci, powód przejął jej dotychczasowe obowiązki domowe i aby podolać opiece nad ojcem zrezygnował z pracy i obecnie z tytułu opieki nad ojcem utrzymuje świadczenie opiekuńcze w wysokości 520 zł miesięcznie.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powoda A. O. (1) – w świetle art. 448 kc – dotyczące zadośćuczynienia po śmierci matki K. O. (1) jest uzasadnione co do kwoty 40.000 zł. Natomiast roszczenie powoda z tego tytułu należy zdaniem Sądu uznać za wygórowane i bezzasadne.

Również w świetle okoliczności niniejszej sprawy należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powoda A. O. (1) jest także uzasadnione co do zasądzenia zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 16.05.2013 r., albowiem powód pismem z dnia 10.05.2013 r. skierowanym do pozwanego, zwrócił się o wypłatę kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci matki, natomiast pozwany pismem z dnia 15.05.2013 r. poinformował powoda o braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 23 kc oraz art. 24 kc.

W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powoda A. O. (1) kwotę 40.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.05.2013 r. do dnia zapłaty (**punkt 1 wyroku**).

Natomiast roszczenie powoda A. O. (1) w pozostałym zakresie Sąd oddalił jako bezzasadne (**punkt 2 wyroku**).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, znosząc między stronami te koszty, albowiem żądanie powoda zostało częściowo uwzględnione, a nadto określenie należnej powodowi sumy zależało od oceny Sądu (**punkt 3 wyroku**).

Na podstawie art. 113 ust. 1 uksc Sąd nakazał pobrać od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Koninie kwotę 2.000 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (**punkt 4 wyroku**).

Andrzej Nawrocki